

Výskyt virových onemocnění obilnin

Ročník 2018/2019 lze z pohledu výskytu virových zakrslostí posuzovat jako bezproblémový. Lokálně se však objevovaly porosty, kde bylo detekováno až 100% napadení virovými zakrslostmi. Také již není výjimkou, že se poškození objevují v nadmořských výškách nad 500 metrů.

Co se týče průběhu ročníku, i tento rok byl ve znamení faktorů podporujících projevy viróz – tedy sucha. Ačkoliv spadlo na mnoha lokalitách v květnu dostatek srážek, celkovou bilanci zásob v půdě to nedokázalo nahradit. Horké počasí v červnu a červenci pak uspišilo dozrávání na úkor kvality a v konečném důsledku se to projevilo na parametru HTZ sklizeného zrna. Co se týče ozimů, ty jsou na mnoha místech v průběhu září teprve vysévány a uvidí se, jaké podmínky si pro ně podzim roku 2019 připraví. Každopádně je potřeba se připravit, že v případě dlouhého a teplého podzimu bude tlak vektorů virových zakrslostí obilnin vysoký.

Virové zakrslosti obilnin v ČR

V našich podmínkách jsou na obilninách hojně rozšířeny viry skupiny žluté zakrslosti ječmene (Barley yellow dwarf virus – BYDV) a virus zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus – WDV). BYDV stejně jako WDV napadají pšenici i ječmen. Za ekonomicky závažné u nás považujeme obě choroby, které za období sledování střídavě nabývají na významu. Virová etiologie zakrslosti pšenice byla poprvé celosvětově popsána v bývalém Československu v roce 1961.

Nymfa kříška polního – vektoru WDV

Foto RL portál

WDV infikuje pšenici, ječmen, tritikale, žito, oves a některé druhy trav. Na přenosu se podílejí nymfy a dospělci kříška polního (*Psammotettix alienus*). Rostliny ječmene a pšenice, které byly infikovány na podzim, na jaře v podstatě neregenerují a později v důsledku choroby odumírají, u některých odrůd pšenice dochází ke zkrácení stébla a tvorbě převážně hluchých klasů.

BYDV napadá všechny druhy obilnin včetně kukuřice i trav. Působí největší škody u ječmene a ovsa; pšenice bývá napadena méně. Žito je možno považovat za tolerantní. Onemocnění způ-

sobené BYDV bylo poprvé identifikováno v roce 1951 v USA. V průběhu dalších let byla tato choroba zjištěna prakticky ve většině zemí světa a od začátku šedesátých let je známá i u nás. K přenosu dochází prostřednictvím vektorů – mšic (*Rhopalosiphum padi*, *Sitobion avenae*, *Metopolophium dirhodum*). U ozimého ječmene mohou při kalamičním výskytu výnosové ztráty dosáhnout 80–100 %. Ztráty na infikovaných porostech nejsou jen výnosové, ale vedou i k poklesu technologických a nutričních vlastností a k náchylnosti napadených rostlin k dalším choro-

bám (např. fuzariózy klasu) a k poškození abiotickými stresy.

V České republice se virová onemocnění na ozimých a jarních obilninách objevují každým rokem. V porovnání s roky předchozími je patrný posun infekcí i do vyšších nadmořských výšek. Do nedávna byly tradičními lokalitami oblasti Moravy a Polabí, dnes se můžeme setkat se silnými projevy napadení i u pozemků nad 500 m n. m.

Intenzita výskytů se do roku 2007 držela pod prahem hospodářské škodlivosti. Od tohoto roku bylo však zaznamenáno silné rozšíření, hlavně na Moravě a později v dalších teplejších částech Čech. Na napadení se podílela zejména žlutá zakrslost ječmene a v menší míře také zakrslost pšenice. V roce 2008 došlo k rekordně vysokému napadení obilnin, a to až v 85 % všech pozorovaných porostů. Roky 2011–2014 patří mezi ty s nejnižšími nálezy napadení (do 30 %). Podzim roku 2014 však dával předzvěst tomu, že v kombinaci s ideálními podmínkami pro šíření kříška polního bude podzim a následující jaro problematické, což se potvrdilo 50% napadením porostů. Od roku 2015 nebyla zaznamenána větší plošná napadení, kromě lokálních problémů, které je systém monitoringu ÚKZÚZ schopen postihnout jen omezeně.

Mšice střemchová – vektor BYDV

Foto RL portál

Monitoring výskytu

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) provádí pravidelný průzkum výskytu původců virových zakrslostí obilnin a přenašeče WDV kříška polního na území ČR již od roku 2005. Průzkum je prováděn ve dvou ročních obdobích – na jaře v porostech pšenice a ječmene na pozorovacích bodech i mimo ně a dále na podzim i v jejich rezervoárech (výdrol obilnin, kukuřice, travní porosty na zemědělské i nezemědělské půdě) a v nově založených porostech ozimých obilnin, přednost-

ně v okolí výskytů virových chorob potvrzených v jarním období. Výsledky průzkumu pak prezentují výskyt WDV a BYDV společně s výstupy výskytu přenašeče WDV kříška polního.

Výsledky monitoringu výskytu viróz v roce 2019

Již na podzim 2018 bylo hodnoceno 111 porostů nejen s nově založenými ozimými, ale též na pozemcích s obilným výdrollem. Na jaře pak dalších 89 porostů. Celkově tedy bylo v souvislosti s výskytem viróz na jaře 2019 odpozorováno 180 porostů.

(Pokračování na str. 27)

Dotace pro výtopny

Spalování dřevní štěpky, slámy nebo sena může uspořit náklady při vytápění zemědělských objektů až ve výši statisíců, u větších objektů dokonce v řádu milionů korun ročně. Za předpokladu dostatečných skladovacích kapacit je biomasa velmi dostupné palivo. Kromě samotných nákladů odpadají při samovýrobě paliva také daně, paušální platby a podobně. Zajímavá je také nezávislost na externích dodavatelích.

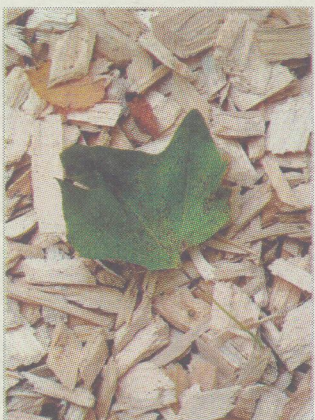
Řada zemědělců je vlastníky lesů a spalování biomasy tak představuje zajímavou možnost, jak smysluplně využít dřevo, zejména v situaci, kdy je ho nadbytek v důsledku sucha, kůrovce nebo jiné kalamity. Zemědělci také často disponují prostory, kde mohou například kůrovcové dřevo pro pozdější štěpkování skladovat.

Provozní podpora tepla

Zájemci o vytápění biomasou včetně zemědělců mohou dosáhnout na investiční dotaci na kotle a další vybavení, a k tomu ji zkombinovat s provozní podporou tepla z pevné biomasy ve formě zeleného bonusu na teplo ve výši 54 Kč/GJ. Provozní podpora se v případě dřevní štěpky, resp. lesních těžebních zbytků, týká pouze spalování tzv. nehroubí, dřeva do průměru 7 cm.

Biomasa může zajistit levné teplo pro odchovy drůbeže, ubytovací kapacity, dílny a další provoz. V Česku je mnoho výtopen na biomasu provozovaných zemědělci. Pěkným příkladem využití biomasy v zemědělském podniku je Penzion Keply, který provozuje ekofarma Bílek v srdci Šumavy. Vytápění ubytovacího

zařízení zajišťuje kotel vyrobený ve firmě Step Trutnov, topící slámou a senem, které si sami sklídí. Ve Dvoře Čihovce, farmě,

Štěpka určená k vytápění

Foto archiv

která hospodaří na Vltavotýnsku, kotel na biomasu zase spaluje dřevní štěpku a odpady z místní truhlárny.

Vytápění biomasou

Vytápění dřevní štěpkou, senem nebo slámou je po volbě vhodného kotle poměrně jednoduché. Kotle jsou obvykle vybaveny akumulací nádobou a vytápění je tak nezávislé na době,

kdy se teplo spotřebává. I když kotel nehoří, může být objekt vytápěn připravenou horkou vodou z akumulací nádob. Naopak v době, kdy je obsluha na pracovišti a může každé tři hodiny přikládat do kotle, lze „natopit“ nádobu na jeden či dva dny dopředu. U menších kotlů se přikládá sláma nebo seno přímo do kotle pomocí čelního nakladače. Větší kotle lze vybavit automatickým podavačem balíků. Balíky slámy nebo sena lze připravit na den či dva dopředu a automat se o přikládání postará. Podobně bezproblémové je vytápění dřevní štěpkou.

Dotace na výstavbu výtopen

Zájemci nejen z řad zemědělských podniků mohou až do konce března 2020 podávat žádosti o podporu výstavby a rekonstrukce výtopen na biomasu v 5. výzvě programu podpory Obnovitelných zdrojů energie z OPPIK. Žadatelé mohou získat až 80% dotaci do výše 50 milionů korun. Samotná výstavba nebo rekonstrukce výtopny musí být dokončena do března 2023.

Jan Habart
CZ Biom

KONFERENCE

Biomasa, bioplyn a energetika

12.–13. listopadu 2019
Třebíč

24. ročník tradiční konference
zaměřené na rozvoj bioenergetiky

- Budoucnost podpory obnovitelných zdrojů v Česku
- Připravovaná legislativa v oblasti obnovitelné elektřiny, tepla a biometanu
- Dostupnost biomasy pro energetiku
- Využití digestátu na zemědělských půdách
- Exkurze do výtopny a bioplynové stanice

Program a registrace na czbiom.cz

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Příprava konference je spolufinancovaná z prostředků státního rozpočtu ČR prostřednictvím Ministerstva zemědělství (Podpora nestátních neziskových organizací).

(Pokračování ze str. 26)

Na podzim 2018 byl ze všech odpozorovaných porostů potvrzen pozitivní výskyt viróz na Havlíčkovodsku, kde bylo dosaženo 25 % napadení porostu. Všechny ostatní pozorování byla negativní. Na jaře 2019 byly pozitivní výskyty viróz hojně detekovány ve všech okresech, přičemž pozitivní výskyty byly potvrzeny i na pozorovacích bodech nad 500 m n. m., na Karlovarsku dokonce ve výšce 647 m n. m. Celkově bylo v roce 2019 na jaře 7,8 % pozitivních porostů. Slabý výskyt byl detekován v 50 % případů. Střední a silné výskyty byly ve zbylé polovině.

Nejsilnější projevy viróz byly potvrzeny v okresech Nymburk, Hradec Králové, Znojmo, Česká Lípa, Kolín a Rychnov nad Kněžnou. Zde dosahovalo napadení 30–100 %. Z typu viróz převažoval druh WDV (81 %), 19 % infekcí pak tvořila směs či samostatná infekce BYDV.

Průměrné napadení porostů obilnin v jarním období v roce 2019 dosáhlo 7,8 %, tedy šlo o globální rok s relativně nízkým tlakem. Z pohledu průběhu počasí byl říjen 2018 velice příznivý pro šíření vektorů. Průměrné denní teploty se pohybovaly okolo 20 °C a noční teploty nepadaly pod nulu. Zimní měsíce přinesly dostatek sněhové pokrývky. Koncem února teploty začaly šplhat až k jarním 17 °C. Teplotně nadnormální byl i březen a duben. Z hlediska srážek byl květen výrazně nadnormální, přesto následující dva měsíce spadly průměrné srážky na 60 % dlouhodobého normálu. Stres ze sucha v březnu a dubnu podpořil projevy viróz, které se pak objevily

v některých oblastech vysokým stupněm napadení, viz výše.

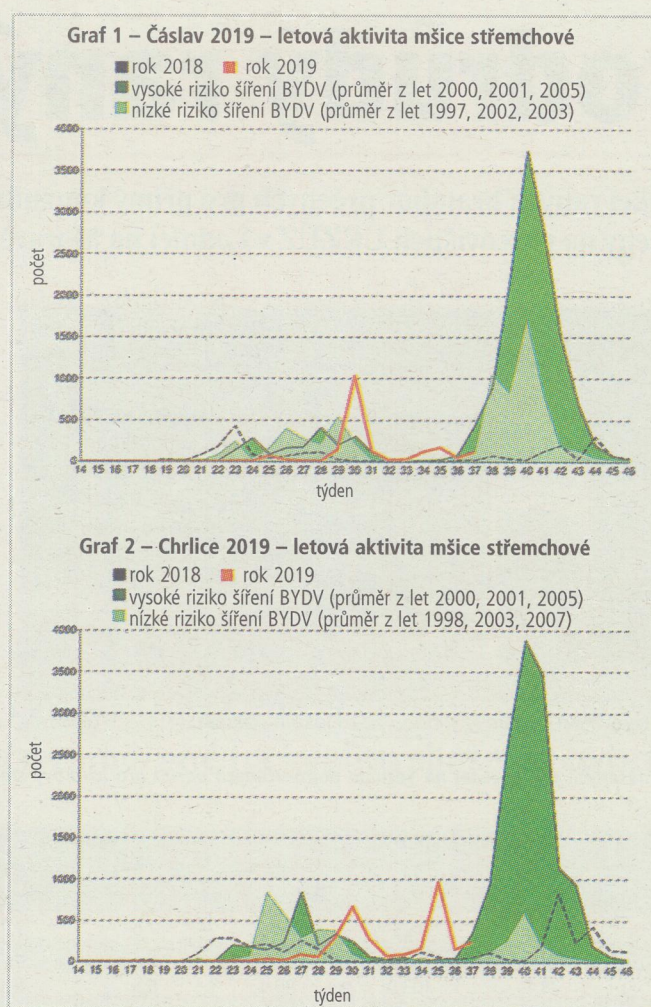
Od konce září začínají inspektoři ÚKZÚZ monitorovat osevy ozimů na sezónu 2019/2020 a k datu 26. 9. 2019 nebyl detekován žádný případ infekce. Intenzita detekovaných vektorů (kříška polního) se však vyskytuje ve vysokých úrovních.

Monitoring přenašečů

Výskyt kříška polního (*Psammotettix alienus*) byl zjišťován na podzim 2018 ve 133 porostech, přičemž ve 32,5 % byl nalezen kříšek polní. Převažující intenzita výskytu byla střední a silná. Slabý výskyt byl detekován v 15 % pozorování. Na jaře 2019 bylo v rámci průzkumu výskytu kříška polního hodnoceno dalších 47 porostů. Jarní statistika však ukázala velmi nízký výskyt kříška (94,5 % pozorování byla bez výskytu).

Mšice střemchová (*Rhopalosiphum padi*) jako hlavní přenašeč BYDV je spolu s ostatními druhy mšic průběžně monitorována pomocí sáčích pastí typu Johnson-Taylor umístěných v lokalitách Lípa, Chrlice, Čáslav a Věrovan. Více informací naleznete na webu ÚKZÚZ v Aphid bulletinu, anebo v grafech letových křivek mšice střemchové.

V roce 2018 se podzimní přelet mšice střemchové do porostů obilnin projevil okolo 41. týdne (první polovina října), poté došlo k poklesu intenzity letu. Toto období se krylo v řadě lokalit s výsevem obilnin (teplejší oblasti), přesto se na podílu virových infekcí BYDV podílil jen v nízkém procentu (9 %). Směsných viróz bylo obdobné množství. Zbytek případů na WDV přenosných křískem polním.

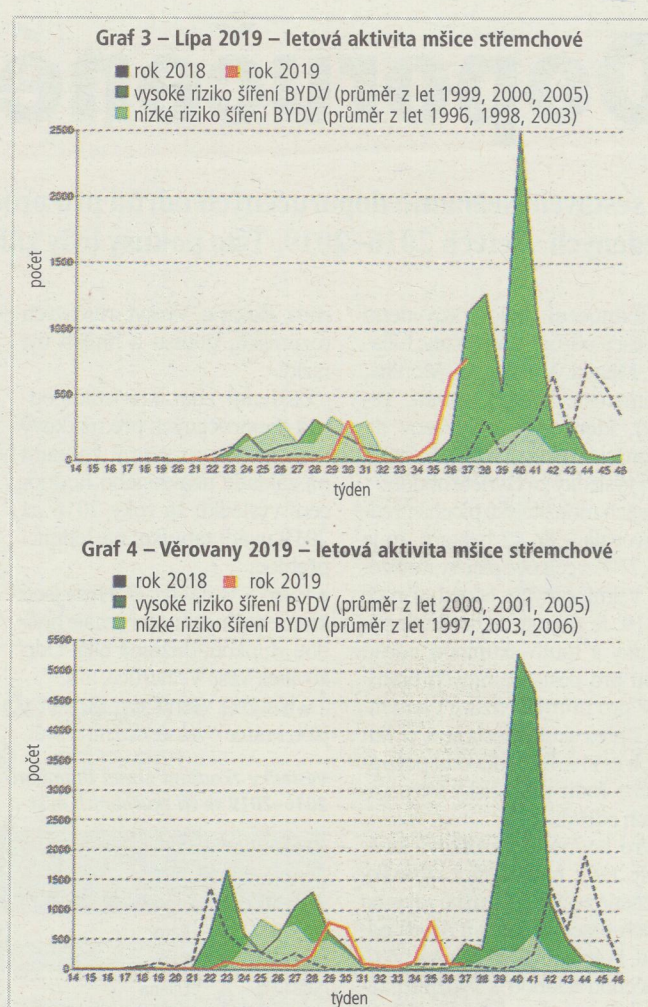
Podzimní vrchol přeletu mšic k datu psaní článku prozatím nenastal. Vyšší nálety byly detekovány ale již okolo 30. týdne. Momentálně se počty mšice střemchové zvyšují např. v sáčích pastech v Lipě (viz graf).

Zhodnocení roku 2019

Výsledky průzkumů přináší zemědělské praxi určitý přehled výskytů původců virových zakrs-

lostí obilnin a přenašeče WDV kříška polního v konkrétních lokalitách.

Oproti jaru 2018 byl na jaře 2019 zaznamenán nepatrně vyšší výskyt virovými zakrslostmi napadených porostů obilnin (o 5 %). Nízké výskyty viróz na jaře 2019 lze spojit s faktem, že obilniny na většině plochách vstupovaly do zimy ve velmi dobrém stavu. Září bylo z po-

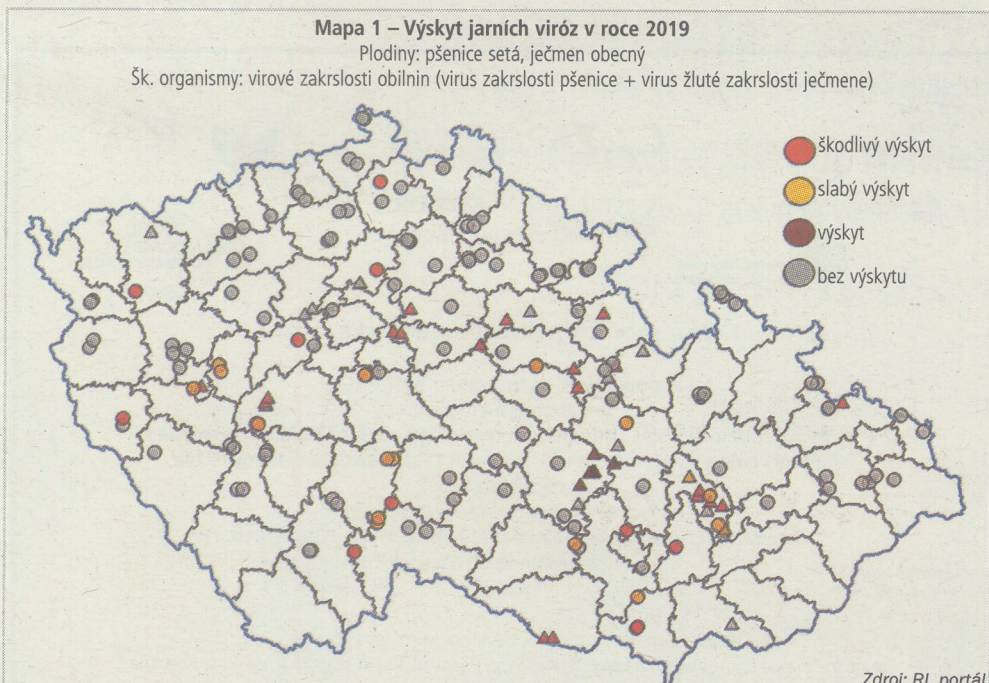

hledu srážek nadprůměrné, následující měsíce naopak silně podprůměrné. Prosinec a leden přinesl dostatek sněhové pokrývky. Koncem února teploty začaly šplhat až k jarním 17 °C. Teplotně nadnormální byl i březen a duben. Srážkami byl květen výrazně nadnormální, přesto následující dva měsíce spadly průměrné srážky na 60 % dlouhodobého normálu.

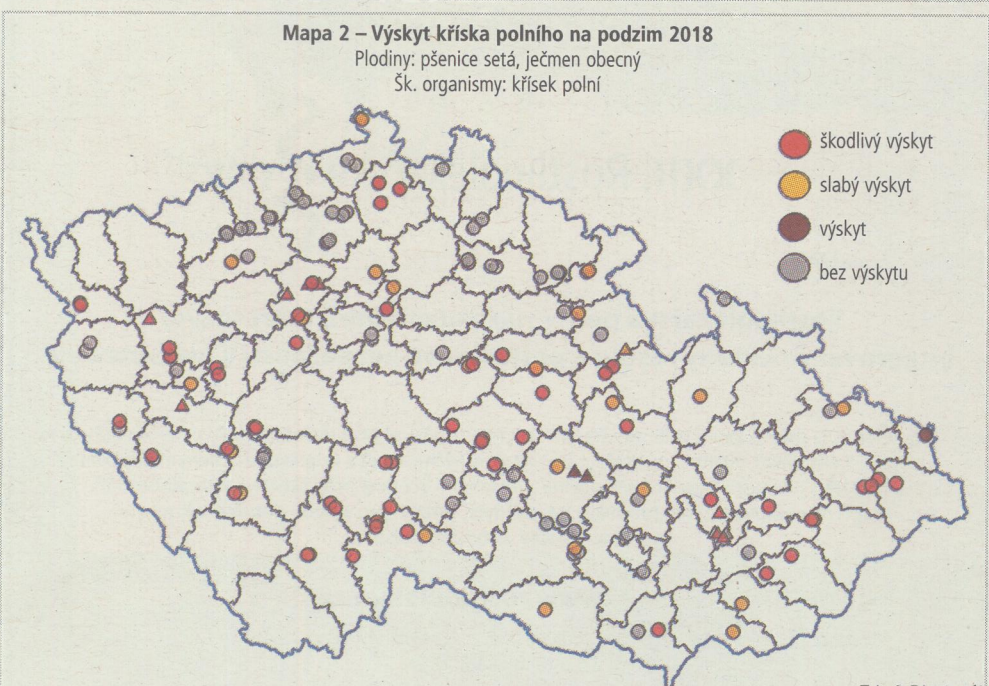
Stres ze sucha v březnu a dubnu podpořil projevy viróz, které se pak objevily v některých oblastech vysokým stupněm napadení.

Kříšek polní jako vektor WDV se na podzim 2018 a na jaře 2019 vyskytoval jen v průměru 20 % porostů. Tento fakt se projevil na nízkém podílu infekcí jak na podzim, tak na jaře.

(Pokračování na str. 28)

Zdroj: RL portál

Zdroj: RL portál

TOP HYBRIDY 2020

SUVIDA S 240 Z 250 DS1202B

Skvělé agronomické vlastnosti.

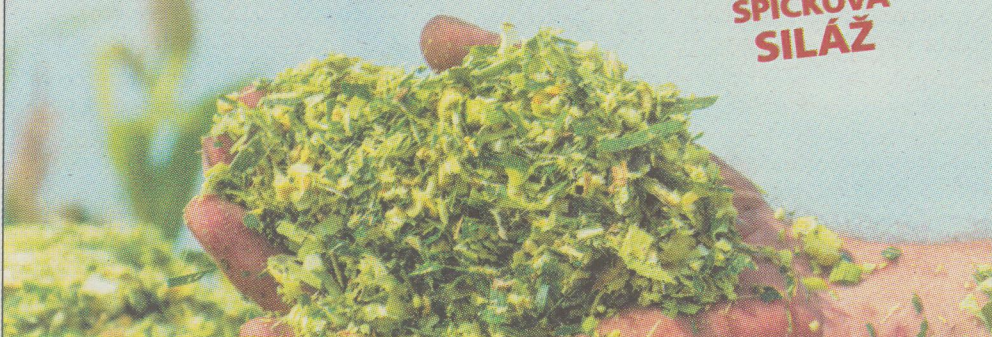
SUPITER S 260 Z 260 DS1439B

Energický růst a vysoký výnos.

SUNSET S 300 DS1469C

Zlepšovatel kvality siláží!

Kvalitní certifikované osivo k dostání u všech významných osivářských firem.

SAATEN-UNION CZ s.r.o.
tel.: 541 22 11 75
www.saaten-union.cz

**SAATEN
UNION**
Züchtung ist Zukunft

Doporučené odrůdy raných brambor

K sestavení seznamu doporučených odrůd pro produkci raných brambor určených pro přímý konzum byly využity výsledky přesných polních pokusů, vedených v letech 2016–2019. Tyto pokusy byly založeny na pracovištích ÚKZÚZ v Lednici na Moravě, Oblekovicích (Znojmo) a Přerově nad Labem.

Hodnocení bylo provedeno u deseti odrůd (Karo, Katy, Liliana, Magda, Mariannka, Monika, Primarosa, Rosara, Suzan, Velox), které byly přihlášeny do zkoušek a u kterých byly k dispozici výsledky za čtyřleté období.

Jejich množitelská plocha představovala – 86,42 hektaru, to je 16,77 % z celkové plochy množení velmi raných odrůd v roce 2019. Je zřejmé, že nezávislé výsledky s touto skupinou odrůd jsou pro pěstitele raných brambor pro přímý konzum významné i přes skutečnost, že v pokusech ze známých důvodů postrádáme řadu pěstitelsky významných odrůd.

Pro hodnocení užitkového směru byly tedy rozhodující výsledky zjištěné za čtyři pokusné roky, na třech pracovištích a u deseti odrůd. Pokusy byly založeny s předkláčenou sadbou s využitím závlahy.

Výnos tržních hlíz byl sledován u odrůd za 67 dní (v roce 2016 za 74 dní) po výsadbě (hlízy nad 35 mm) a 81 dní po výsadbě (hlízy nad 40 mm). Vedle výnosu hlíz byl sledován i výskyt růstových rozprasků a abiotické dutosti hlíz (vady hlíz) a napadení hlíz hnilobami (měkká hniloba, plíseň bramboru a vodnatá hniloba).

Z výsledků je zřejmé, že stanovená kritéria nesplnila pouze od-

růda Rosara. Výskyt růstových rozprasků, dutosti a hnilob byl nízký.

Základní charakteristiku odrůd doporučených pro užitkový směr rané pro přímý konzum na základě uzavřeného hodnocení výsledků za roky 2016 až 2019 uvádí tabulka: následující přehled:

■ **Karo** – varný typ B. Hlízy jsou krátce oválné, s načervenalou hnědou slupkou, dužnina bílá. Udržovatel: Vesa Velhartice, a. s.

■ **Katy** – varný typ B. Hlízy jsou krátce oválné, dužnina svě-

Přerov nad Labem je jednou ze tří lokalit pokusů

Foto archiv

Výsledky zkoušení odrůd bramboru přihlášených pro zapsání na Seznam doporučených odrůd pro užitkový směr rané pro přímý konzum v letech 2016–2019 ze tří zkušebních míst

Znak	Termin sklizně	Výnos tržních hlíz				Vady hlíz		Hniloby hlíz	
		T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2
Jednotka		t/ha		%		9–1		%	
5090983	Karo	16,0	32,5	95,3	115,2	7,5	7,7	0,3	0,1
5097440	Katy	17,5	29,7	103,9	105,2	8,3	8,7	0,0	0,0
5081226	Liliana	17,3	28,1	103,0	99,4	8,5	8,3	0,4	0,0
2550257	Magda	16,5	25,7	98,0	90,9	8,8	8,8	0,2	0,1
5088969	Mariannka	17,6	29,2	104,5	103,2	7,1	7,4	0,0	0,1
5077285	Monika	18,7	30,3	111,1	107,2	8,9	8,9	0,0	0,4
5082330	Primarosa	17,5	30,0	104,1	106,3	8,3	8,7	0,0	0,1
2550100	Rosara	11,0	21,4	65,2	75,7	8,9	8,9	0,0	0,0
5078954	Suzan	19,2	30,8	114,4	109,2	8,2	8,5	0,3	0,0
2550216	Velox	16,9	24,7	100,7	87,6	8,2	8,5	0,2	0,1
Průměr		16,8	28,2	–	–	–	–	–	–
MD 0.05		3,7	4,9	22,1	17,2	1,2	–	–	0,3
Počet pokusů		9	11	–	–	5	10	1	4

Poznámka: T1 – 67 dnů (2016 – 74 dnů) po výsadbě (nad 35 mm), T2 – 81 dnů po výsadbě (nad 40 mm).

– pouze lokality, kde byl zaznamenán výskyt.

Výchozí kritéria pro doporučení: výnos tržních hlíz – nejméně nad hranici MD 0,05, vady hlíz – růstové rozprasky hlíz bramboru, abiotická dutost hlíz bramboru – do 3 % (bodové hodnocení 6,5–9), hniloby hlíz – do 1 % ze všech lokalit.

le žlutá. Udržovatel: Vesa Velhartice, a. s.

■ **Liliana** – varný typ B. Hlízy jsou krátce oválné, dužnina žlutá. Udržovatel: Sativa Keřkov, a. s.

■ **Magda** – varný typ AB. Hlízy jsou krátce oválné, dužnina světle žlutá. Udržovatel: Vesa Velhartice, a. s.

■ **Mariannka** – varný typ B. Hlízy jsou krátce oválné, dužnina žlutá. Udržovatel: Vesa Velhartice, a. s.

■ **Monika** – varný typ B. Hlízy jsou dlouze oválné, dužnina svě-

le žlutá. Udržovatel: Vesa Velhartice, a. s.

■ **Primarosa** – varný typ AB. Hlízy jsou oválné, se světle červenou slupkou, dužnina světle žlutá. Udržovatel: Vesa Velhartice, a. s.

■ **Suzan** – varný typ AB. Hlízy jsou oválné. Dužnina světle žlutá. Udržovatel: Vesa Velhartice, a. s.

■ **Velox** – varný typ B. Hlízy jsou oválné. Dužnina světle žlutá. Udržovatel: SaKa Pflanzenzucht GmbH Co.KG, D, zástupce v ČR: MEDIPO AGRAS H. B., spol. s r. o.

Uvedené informace charakterizují nezávislé poznatky zjištěné u skupiny velmi raných odrůd přihlášených do zkoušek pro SDO. Na základě výsledků roků 2016–2019 a splnění stanovených kritérií bylo možno pro rok 2020, doporučit pro produkci raných brambor pro přímý konzum devět odrůd (Karo, Katy, Liliana, Magda, Mariannka, Monika, Primarosa, Suzan, Velox).

Ing. Václav Čermák
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Ing. Jaroslava Domkářová, Ph.D.
Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod
Prof. Ing. Miroslav Jůzl, CSc.
Mendelova univerzita v Brně

inzerce

Výskyt ...

(Dokončení ze str. 27)

V místech, kde se ale vyskytoval ve vyšší míře, se daly detekovat i problémy s virovými zakrslostmi. Průběh počasí během podzimu 2018 (vlhké září) ovlivnil let hlavního přenašeče BYDV mšiči střemchovou. Podzimní přelet byl sledován od 41. týdne až do počátku listopadu 44. týdne. Vlivem počasí na podzim 2018 tak došlo k posunu hlavního náletu mšic do obilnin a snížení infekčního tlaku v nejcitlivější fázi růstu obilnin.

Možnosti ochrany proti virózám obilnin

V ochraně porostů obilnin proti virovým onemocněním je nutné uplatňovat systém integrované ochrany více než kdekoliv jinde, neboť ze současných chemických alternativ ochrany, zácilných především na přenašeče, není ani jedna dostatečná. V ochraně obilnin před WDV a BYDV je v současné době navrženo několik postupů, které se zaměřují především na eliminaci virových přenašečů, tedy kříška polního a mšic. Zjednodušeně lze tyto metody rozdělit na: agrotechnické zásady (přerušení „zeleného mostu“, prostorové uspořádání porostů, termín setí) a chemickou ochranu zacílenou na regulaci přenašečů (moření osiva a insekticidní postřiky).

Rozšíření virových zakrslostí obilnin na jaře je do značné míry ovlivněno průběhem zimy (tepnota, vydatnost sněhové pokrývky). Mrazivé počasí s poklesem

teplot pod –8 °C, zejména ve spojení s nízkou vrstvou sněhové pokrývky nebo ještě lépe s absencí sněhu, zvyšuje pravděpodobnost redukce populací přenašečů virových zakrslostí. Pokud je zima bohatá na sníh, který navíc vydrží i v nížinách dlouhou dobu, efekt nízkých teplot se může výrazně snížit. Z výsledků průzkumu lze usoudit, že dlouhotrvající vydatná sněhová pokrývka chrání před mrazem mnohem více kříška polního než mšiči střemchovou, což je dáno i růzností zimních hostitelských rostlin.

U jaří lze ke snížení rizika infekce doporučit co nejčasnější výsev, aby nálety přenašečů do porostů probíhaly až po nejcitlivější růstové fázi jaří (2–4 listy). Vzhledem k možným ztrátám na výnosu, které se pohybují podle intenzity výskytu při podzimní infekci až do výše 30–80 %, je vhodné silně napadené porosty včas zaorat a nahradit jinou plodinou (sníží se tak i zdroj infekce pro další období). V jarním období je třeba dále sledovat výskyt přenašečů v porostech a v případě potřeby napadené porosty ošetřit registrovaným insekticidem. V závislosti na plošném rozsahu a intenzitě výskytu virových zakrslostí však mohou i infikované porosty dosáhnout dobrých výnosů. Na webových stránkách ÚKZÚZ budou i v letošním roce průběžně zveřejňovány aktuální laboratorně ověřené výskyt WDV a BYDV.

Od jara 2018 může veřejnost využívat novou aplikaci na Rost-

linolékařském portálu, a to Aktuální výskyt v okrese. Aplikace nabízí přehledně zpracovanou situaci o výskytu vybraných škodlivých organismů ve zvolené plodině v daném okrese s barevně odlišenými třídami výskytu a mírou dosažení prahů škodlivosti, včetně odkazů na konkrétní škodlivé organismy s jednotlivými přehledy terénních dat, jednoduchými grafy a seznamy povolených přípravků na ochranu rostlin. Takto zpracované výsledky monitoringu výskytu škodlivých organismů lze efektivně využít při plánování návštěv vlastních zemědělských porostů a následného ochranného zásahu.

Co se týče přímých opatření, na podzim je doporučována aplikace insekticidu při výskytu pěti a více jedinců na 100 smyků. Registrované insekticidy lze nalézt v Registru přípravků na ochranu rostlin nebo na Rostlinolékařském portálu v rámci plodinových metodik nebo Fotogalerie. Od minulého roku je však moření neonicotinoidními látkami zcela zakázáno. Pěstitelé tak zbývá možnost foliárních postřiků. Kromě účinných látek ze skupin pyretroidů, organofosfátů a neonicotinoidů je nově možné použít i nový přípravek na bázi sulfoxafluoru. Přípravek je však registrován pro použití na jaře a chybí mu registrace na podzim. Jeho účinnost však ukazuje na slibnou alternativu za vyřazené NNI. Pro obilniny je výpadek moření NNI asi menší ztrátou než např. pro řepku, zvláště je-li registrována účinná náhrada.

Ing. Štěpánka Radová, Ph.D.
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Pardubický kraj

ČAZV – ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

AGRÁRNÍ KOMORA České republiky

ÚKZÚZ

Česká společnost rostlinolékařská, z. s.,

za podpory Ministerstva zemědělství ČR a odborné spolupráci

ČAZV – odboru rostlinolékařství, Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, Agrární komory ČR, Zemědělského svazu ČR, České asociace ochrany rostlin a za účasti zástupců

Deutsche Phytomedizinische Gesellschaft, Österreichische Arbeitsgemeinschaft für integrierten Pflanzenschutz a Slovenské rastlinolékařské spoločnosti pořádá

pod záštitou ministra zemědělství Ing. Miroslava Tomana, CSc., a radního pro zemědělství a životní prostředí Pardubického kraje Ing. Václava Kroutila

ve dnech 6. a 7. listopadu 2019

XXII. Rostlinolékařské dny

na téma

Rostlinolékařská péče – nástroj pro udržitelný rozvoj integrované ochrany rostlin a potravinové bezpečnosti v budoucnosti

Konference je určena pracovníkům zemědělské prvovýroby, oblasti služeb, státní a veřejné správy, pěstitelských svazů, institucí na úseku vědy, výzkumných ústavů a vzdělávání s cílem informovat o nových systémech a způsobech účelné a racionální ochrany proti škodlivým organismům při respektování zásad produkce bezpečných surovin pro výrobu potravin a krmiv a ochrany složek životního prostředí.

Pozvánka a přihláška jsou k dispozici na www.rostlinolekari.cz

Adresa pořadatele: Česká společnost rostlinolékařská, z. s. Novotného lávka 5, Praha 1, tel.: +420 221 082 265, e-mail: sekretariat@rostlinolekari.cz